

№ = 2070

# Görüşler

Adana Halkevi tarafından  
çıkarılır aylık kültür dergisi

## İÇİNDEKİLER:

- |                                 |   |                               |
|---------------------------------|---|-------------------------------|
| <i>Türk Maarif cemiyesi</i>     | — | ☆☆☆ ( Şiir )                  |
| <i>Nietzsche ve Aksiyon</i>     | — | <i>Etili şairler</i>          |
| <i>Hatay!. Hatay!. ( Şiir )</i> | — | <i>Gobineau . . . . .</i>     |
| <i>Selviler ( Şiir )</i>        | — | <i>Unutulmuş adama (şiir)</i> |
| <i>Kızvatna ve İşputahsu</i>    | — | <i>Seyhan . . . . .</i>       |
| <i>Tokadi zade Şekip</i>        | — | <i>Hars Komitesi ve Okul</i>  |
| <i>Doğmıyacak Hafidime</i>      | — | <i>Maniler</i>                |
| <i>Dudakların şiiri</i>         | — | <i>Ayetler münasebetile</i>   |
| <i>Cennet ve Cehennem</i>       | — | <i>Adana Halkevinde 1 ay</i>  |

HAZİRAN 1937

3

ADANA : SEYHAN BASIMEVİ

# G Ö R Ü Ş L E R

Adana Halkevi tarafından ayda bir çıkarılır

Yıl : 1

1 Haziran 1937

Sayı : 3

## Türk Maarif Cemiyetinin Doğuşu

Adanada Türk Maarif Cemiyeti  
ve Talebe Yurdu

Yurdun ve Ulusun hayrına olan her şey gibi " Türk Maarif Cemiyeti ", de Atatürkün kafasından doğdu. Büyük Önderimiz 1925 senesi kamutaydaki söylevlerinde " Büyük Millet Meclisinin ve Hükümeti Cumhuriyenin azami vesait ve gayreti sarf ettiği müsellemlerle beraber ilim ve tahsilin feyiz ve nuruna olan iştihakı, umumu tatmin edebilmekten çok uzaktır. Önümüzdeki sen için, devletce yapılabilecek azami fedakârlığı rica ederken erbabı yesardan olan vatandaşlarımıza da şayanı sahabet olan çocuklarımız, hususi teşebbüslerle okutup yetiştirmelerini ehemmiyetle tavsiye ederim. , buyurmuşlardı .

Atatürkün bu tavsiyesi üç sene sonra yerine getirilebildi ve merkezi Ankarada olmak üzere 31 İkinci Kânun 1928 tarihinde ( Türk Maarif Cemiyeti ) kuruldu, Cemiyetin gayesi kısaca şu idi :

Ülkenin iç ve dışındaki kültür merkezlerinde Türk talebesi için ( Yurd ) lar açmak .

Yüksek tahsilini yapmağa gücü yetmiyen anlayışlı ve çalışkan talebelere yardım etmek ;

Bilhassa Türk çocuklarını yabancı okullara baş vurmaktan kurtaracak okullar açmak ;

O zamanlar merhum Mustafa Necati Maarif Vekili bulunuyordu. İşe, « Türk gibi » başlandı. Derhal bir çok İl ve İlçelerde ve bu arada Adanada bir şube açıldı .

Bundan sonra Adana Türk Maarif Cemiyeti bir zaman-

## G Ö R Ü Ş L E R

lar kendi başına, daha sonraları Çocuk Esirgeme Kurumu ve Halkevimizin sosyal yardım kolu ile birleşerek ( Bakım Evi ) adı altında müşterek, hayırlı çalışmalarına devam edip geldi .

Geçen yılın sonlarında idare heyetine seçilen memleketin tanınmış hayır severlerinden Nuh Naci Yazgan, İsmail Burduroğlu ve değerli Kültür Direktörümüz Yunus Kâzım Köni bir taraftan halkın hamiyetine, bir taraftan da sayın İlbayımızın müzaharetine güvenerek Bakımevinden ayrılıp ayrıca bir talebe yurdu açmağa karar verdiler. Çünkü cemiyetten yardım görmekte beraber şurada burada barınan talebeler ancak bu takdirde disiplin altında büyütülebilecek, daha iyi yetişecekler; hülâsa yapılan fe'lakârhık tam yerine sarfedilmiş olacaktı. Karar tatbik edildi, bundan altı ay kadar önce, 23 - 11 - 936 da ( Adana Türk Maarif Cemiyeti talebe yurdu ) açıldı .

Orta okul ve Liselerin çalışkan fakirlerinden ve her sınıftan alınmış 35 çocuğun her türlü ihtiyacını temin eden ve bir öğretmen tarafından idare edilen bu aile ocağı, altı aylık çalışmasına bakılarak denilebilir ki bu gün için gayesine doğru şuurla ilerliyen, muvaffak olmuş bir eserdir .

Bundan başka gelecek sene kadrosunun elliye çıkarılması, bu yıl mezun olacak dokuz talebeye Üniversite tahsillerini yaparken yardımda bulunmak gibi işin inkişafına doğru olan tasavvurlar insanı bir kat daha sevindiriyor. Fakat yine de bu güzel eser karşısında bizi düşündüren ve hatta üzen bir nokta var ki onu söylemeden geçemeyeceğiz:

Gönül ister ki bu gün için koca Türkiyede « bir elin parmaklarile sayılabilecek kadar » az olan ve daha çok Halk Fırkasının ve Hükûmetin yardımlarile ayakta duran Talebe Yurdları hem bir az daha çoğalsın, hem başlı başına kendisini yaşatacak hale gelsin, yani uzun ömürlü olsunlar,

Unutmıyalım ki bizde en çok himayeye muhtaç olan zekâdır, zekâ .

*Zülfikâr Ortaç*

## Nietzsche ve Aksiyon



" Tesadüf arzularımı tatmin edecek yerde onları yazmağa beni mecbur etti „ **Balzac.**

Bilhassa mösyö Maurois nın moda haline getirdiği roman şeklindeki biyografiler den beri muharrir ne ise eseri de odur, fikri büyük bir mukavemet görmeden, mütearife gibi kabul edilegeldi. Göethe, Rousseau, Proust gibi bir çok muharrirler hakkında böyle düşünmek doğru olabilir. Fakat bunların yanında pek çok ar ve fikir adamları eserlerine tamamen aykırı bir hayat geçirmişlerdir. Balzac, Bronte kız kardeşler, Georges Elliot, Joseph de Maistre gibi meşhur edebiyat simalarının eserleriyle ömürlerini yüzleştirmek bu fikri eyice açığa çıkarır. Filozoflar içinde — halâ filoüof kaldımı!

## Hatay!.. Hatay!..

*Yıllarca hep ağladın, çırpındın kan içinde  
Yandın ateş içinde, kızgın volkan içinde  
Her gün başka bir ölüm yaşadın can içinde  
Benliğinin sesini duymadım şan içinde*

*Bu gün esaret öldü, seni hürriyet sardı  
Bu sevinçli günlerin artık tükenmez ardı  
Kurtuluş hamurunu çünkü uğıtlık kardı  
Bir çift yeşil gözdeki sonsuz umman içinde*

*Hatay!.. Hatay!.. gül artık benim de gönlüm  
( gülsün  
Beraber sevinelim dertlerimiz dökülsün  
( Atatürk ) bahçesinde sen de nazlı bir gülsün  
Dalgalansın bayrağını şan içinde.*

ADANA : Üsküdarlı Zihni Ardiç

filozoflar arasına katmamak mümkün mü ? — Nietzsche kadar eseri ve Aksiyonu biri birinden farklısı yoktur.

Hayatı arkası gelmiyen mavaffakiyetsizliklerle doludur. Daha talebe iken dahası çevresi, profesörleri tarafından taktir edilen Nietzsche, Bâle üniversitesine filoloji profesörü oldu. Fakat hastalık ve rağbetsizlik derslerini pek çabuk bıraktırdı. Profesörlüğünün sonuna doğru yalnız şahsî dostu olan bir tek dinleyicisi kalmıştı eserlerini para vererek bastırıyordu. " Şimdiye kadar iki okuyucum var, fakat ne kâriler!.., derken Taine den bahsediyor. Sonradan o kadar şiddetli bir hınca dönen müfrit bir

dostlukla Vagnere bağlı idi. Kadınlarla ahbablığı hiç bir zaman aşkın eşiğini aşamadı.

Kendisini bütün beşeri kıymetleri alt üst edecek ihtilâlcı bir faaliyet için yaratılmış sanan Nietzsche ömrünü yalnız başına, yaz kış kuru bir iklimde ucuz pansiyon aramakla geçirdi. Bu müstesna zekâ, deliliğin karanlıklarına daldığı gün görülmemiş bir şöhret ve şana erişti, ve on iki sene şuursuz olarak zafetine şahid oldu.. İşte heder olmuş bir hayatın acıklı bilânçosu. Bu ömrü. eserlerindeki kaynaşan fikirlerinin en esashilarile karşılaştırmak için bunları yedi noktada toplamak faideli olacak : Her şey kıymettir, Her hangi bir kıymetin ölçüsü şiddetli hayattır, Hayat önce sıhhat sonra aksiyondur. Şiddet evvelâ sarhoşluk ve sertlik, sonra dinsizlikle fakat fevkelinsanî ile mavera, öte " au delâ ,, dir,

Bu noktaları sıra ile gözden geçirirken, bu iddiaların teker teker aksiyon tasarrufuna gark olduğunu göreceğiz.

1 — Hayat her şeyden üstün! Tabii önce ahlâktan sonra hakikattan üstün zaten hakikattir bir muta değil bir kıymettir. [ Nietzsche de bu velud mefhumu pragmatizm gibi ekonomiden almıştı. ] Bütün kıymetlerin müşterek ölçüsü ise hayattır. hakiki âlim artisttir; çünkü iradesi sayesinde madde üzerine âliminden ziyade hakim ve müessirdir. Böylece Nietzsche kıymetleri yalnız zihnen değiştiren. her türlü hakikatla karşılaşmaktan sarfı nazar ettiren ekonomik yolu bulmuştu. " Kudret iradesi ,, ilân ediyor ki " Düşünmek işlemektir. ,, Hayat kendisi için sevilir. Dünyada ve hattâ dünyanın dışında arzu edilen yegâne şeydir. En yüksek hikmet onun ebedî avdet ve tekerrürünü beklemek olacaktır.

2 — Hayat sıhhatla genişler. Hastalıkla dumura uğrar : İşte ikinci Miyar.. Halbuki Nietzsche fazla hassas ve seriüttessür bir sinir sistemi ile doğmuştu. Kaza ve mikroplu hastalık yirmi yaşına doğru bu sinir sistemini büsbütün tahrik etti. Bir mektubunda " Dehşetli ve hemen hemen dinmeyen işkence bana sonu özletiyor.. ,, Diyor. Her gün tahammül yıkan baş ağrıları, uykusüzlükler, mide teşennüçleri çekiyordu, kan kusmaları, nöbet titremeleri. basur memeleri takatsizliğini o dereceye vardırırmıştı ki ışığa bile dayanamıyordu.. Bir buçuk saat aydınlıkta kalsa göz-

leri şişer, sulanır yaşarırđı.. Bundan dolayı delilik buhranına kadar uyuşturucu maddeler kullanmak mecburiyetinde kaldı. Bir senelik tatil geçirmek üzere İtalyaya gideceği sırada Vagnere şunları yazıyor : " Bu nevralji derin, adetâ ilmî çalışıyor. Hangi hududa kadar ağrıya tahammül edeceğimi sondajla arıyor.. "Dört sene sonra madam dö Meysenburga ,, Ömrümün korkunç ve hemen dinmeyen işkencesi beni ölüme susattı.. Eziyetleri ve feragatı itibarile, son senelerdeki hayatım her hangi bir zamanın her hangi bir za'idinki ile mukayese edilebilir. ,, diyor. Stephan Zweig, yirmi sene içinde Nietzsche'nin yazdığı bütün mektuplardan ancak on ikisinde bu şikâyetlerin bulunmadığını, diğerlerinin her satırından iniltitilerin yükseldiğini söylüyor. Sıhhat ve kuvvetin medihnamesini kendisine ilham eden işte bu sefil hayattır!.. Bu hayatındır ki, olduğu gibi namütehaî tekerrürünü istiyor.

3 — Sıhhat bızatihi kıymet olmaktan ziyade aksiyonun şartı olarak kıymettir. Fakat asıl aksiyon, aksiyonun düşüncesi- dir, aksiyonun kasti ülküsü yaratıcı muhayyilesi.. Yoksa aksiyonun kendisi değil. Seyyar hayatında Nietzsche bir aralık Napoleon Bonapartın hatırasını anarak Korsikaya çekilmek istiyordu. Lâkin imparator ona göre aksiyona fazla bulanmış, saplanmıştı. He zamanı olan Bismarck ona filozofisi olmayan bir köy asilzadesi, yahut yüzü kılıç yaraları ile dolu bir talebe gibi görünüyor ve nefret veriyordu..

4 — Hayat kendisini ve " Kudret iradesi ,, ni en ziyade ihtirasını dioniziak sarhoşluğu içinde bilir.. Her türlü sermes- ti ve gaşyi içinde. Fakat Nietzsche sudan başka bir şey içemez- di. Yalnız fikirlerle sarhoş olan bir hakim sermestisine kapılırdı. Nietzsche bütün sarhoşluk çeşitlerine dalmağı tavsiye ediyor : Evveliyetle sarhoşlugun en eski en iptidaî şekli olan cinsî tahrikatla gaşyolmalı. Bunun gibi bütün büyük arzu ve heyecan- lara refakat eden sarhoşluğu aramalı. Mücadele, cesaret, zafer, zulüm ve gaddarlık imha ve yıkıcılık sarhoşluğu.. Halbuki Nietzsche her hususta perhizkâr idi. Hatta kız kardeşine göre hiç bir kadını "Tam manasile tanımamıştı ,, Cosima Vagnere hür- metkâr aşkını timarhaneye girmezden bir gün evvel deliliği ha- ber veren şu kısa yazı ile ilân etmişti : " Ariane, seni seviyo- rum -- Dionysos ,,

Eserlerinin bazı yerlerinde “ Lâahlâkî söylüyor ,, yazısı var.. Evet konuşan ” Immoraliste , ,lâahlâkî yaşayan, işleyen ahlâkçıdır.

5° — Şehvî sarhoşluk merhamet bilmez ,, Sert olunuz.. Zarathoustra böyle derdi,, Fakat hakikî Nietzsche, yani eserinin dışındaki Nietzsche yumuşaklığı fazla hassaslığı halk tabirince ,, sulu gözlü ,, lüğe kadar vardırırdı. Delirmeden iki gün evvel sahibinden eziyet gören bir atı boynuna sarılarak sokak ortasında öpmüştü! Andler diyor ki “ Muharrir Antechrist — İsa ve hıristiyanlık düşmanı — insan ise St\_ François d’Assise idi..Nietzsche çok müşfik, rahim olduğu için kendisini ikaz ederek sertliğe teşvik mecburiyetini duydu. ,,

6° — Bu ferdiyet dellalında başkaları ile beraber olmak anlaşmak marazî olacak dereceye varıyordu. Vagnerle araları açıldığı zaman diyor ki “ Sempatiden mahrum kalır kalmaz çok şiddetli azap duyuyorum. ,, Başkaları ile fikir ve his birliğini arama ihtiyacı keneisinde dinî bir şekil alıyordu. O kadar ki babasının papas olduğunu bilmedikleri halde, kollej arkadaşları ona “ küçük rahip ,, adını takmışlardı. Çok daha sonra İtalya’da oturduğu pansiyonların sahipleri ve kiracıları, yaşayış tarzına bakarak Nietzsche ye “ Il piccolo santo,, “ küçük Aziz ,, derlerdi. Kadın akadaşlarından Lou Salome onda “ dini enstenin canlı olduğunu ,, söylüyor ki, Nietzsche bile bunu kabul ediyor. ,, Din terkedildi , fakat onun sayesinde elde edilen ruh yükseklikleri ve vecidleri değil. ,,

7° Nietzsche “ Dinler yer kaybettikleri vakit san’at başını kaldırır,, demekle Vagnere isnadettiği “ öteki için ,, sanatı bizzat kendisi tatbik etti.

Nietzscheinin surhomme’u fevkelinsan’ı nedir ? Sarahatla Bunu kimse anlayamamıştır, çünkü maddî ve manavî tezatlarla yuğrulmuştur. Aynı zamanda sarışın dansör ve Akdenizli zahid. Yıkıcı ve yapıcıdır, ensten ve akıl ile işler . Bu fevkelinsanı elde etmek için Nietzsche’nin düşündüğü en son çare Prusyalı subaylarla güzel yahudi kadınlarını evlendirmektedir.

Efsanevî timsal ve hayâli Zarathoustra gibi fevkilinsan da bir aksiyon adamı değildir. O aksiyonun şairidir. Nietzsche “ Hayatlarımızın şairi ,, olmanızı tavsiye etmiyor mu? Nietzsche

## “Selviler,,

*Nağmelerle gel, gel, gel, ruhum bu gün kefensiz,  
Selviler ses mi verir, Selviler eser mi sensiz?..*

*Her Selvi gölgesinde sanki bir mezarım var.  
Her selvi gölgesinde gözüm rüyaya dalar,  
Bin bir hayaletleri, binbir sevdalar anar,  
Altında oturup ta dinlendiğim selviler.*

*Hasreti sessizlikle anıyorken selviler ;  
Bir karu yaprak gibi yanıyorken selviler ;  
Uçan kuşlardan buse, rüzgârdan imdat diler,  
Altında oturup ta dinlendiğim selviler.*

*Sessizlikler içinde ağlamayan selviler.  
Dertlilerin gönlünü bağlamayan selviler.  
Sevgilimin aşkile çaglamayan selviler,  
Altında oturup ta dinlendiğim selviler..*

**Recal Ünsal**

aksiyonu sarf değil tasarruf ediyordu. Kendisindeki şahsiyetin ikiliğini fark etmişti. “ Yolcu ve gölgesi ,, bana bir maske, bir ikinci maske veriniz diyor.

Kız karkeşine yazdığı bir mektuptaki şu itirafname, aksiyonu ve eseri arasındaki tezadı hülâsa edecek en güzel sonuç olarak zikredilebilir. “ Benim gibi, en zengin ve geniş faaliyet için yapılmış bir adamın yarı kör zavallı gözlerle, hiç olmazsa bir aksiyon imkânına malik olmak için, kitaplar yazmağa mahkûm olması ne acı...,,

Hususî hayatında, gizlice yumuşak, şefkatli, hassas, cemiyyet sever olan Nietzsche eserlerinde sert, merhametsiz, ferdiyetci her şeyin hatta allahın yıkıcısı idi.. Yeterki yalnız güzel sözlerle olsun..

Küçük bir adamda koca bir şair!

**Nedim Abut**

## KIZVATNA ve İŞPUTAHSU

Kilikyayı tarihe karıştırdı

Yazan : YALMAN YALGIN

Vaktile profesör Garstang ve profesör Goetse ; Boğaz köy tabletleri arasında " Kızvatna ve İşputahsu ,, adlarına rastlamıştır ve bu adlar üzerinde incelemeler yapmışlardır.

Profesör Garstan neşrettiği ( Hitit imparatorluğu ) adlı kitabında Türkiye hudutları içinde ( İşputahsu ) adlı bir Hitit hükümdarının hükmettiği ( Kızvatna ) ülkesinin Karaderiz kıyılarında olduğunu sanmış ve kitabına gecirdiği bir haritada bu ülkenin hududunu da çizmişti. ( \* )



Canlı bir vesika

Ondan sonra ; aynı davayı profesör Götse eline alıyor ve neşrettiği kitabında ( Kızvatna ) nın Karadeniz sahilinde olmayıp Akdeniz sahilinde ve Mersin ile Ayas arasında bulunduğunu işaret ediyor.

Bunun üzerine Arkeoloji âleminde hissedilecek bir dedi kodu uyanıyor. Kimi Karadeniz kıyısında, kimi Akdeniz kıyısında adı unutulmuş bir vatan ( Kızvatna ) aramağa koyuluyor. Kitaplar, makaleler cayır cayır işlemeğe başlıyor ise de müsbet bir fikir kökleşip te istenen ahengi canladırıyor.

1935 yılının Mayıs ayı ortasında Tarsus Gözlükule hafriyatında topraktan yapılmış ve pişirilmiş küçük bir mühür çıkıyor. Bu mühürün ortasında daire halinde Hitit hiyerogliflerle

( \* ) Bana hediye olarak verdiği kitabında kendi elile bu bahsi bir darp işaretile çizmiştir,

yapılmış bir damga ve bunun kenarında Eti mih yazısıyla bir ifade görülüyor.

Fotograflar, istampajlar büyük bir faaliyet ile mütehasislarla gönderiliyor. Yine hummalı bir çalışma sönen bir tarih tabakası üstünde alevleniyor. ( Bu mühür makalemizdeki kılışedir. )

1936 yılının Martında Gözlükule hafriyat başkanı profesör Geldmanın neşrettiği raporunda : Mührün etrafındaki hiyeroglofin ( Kızvatna ) ve kenarlarındaki mih yazısının ( İşputahsu ) adlı, Kilikyanın ( Milâddan önce 698 ) son Eti kralına ait olduğunu meydana koyuyor.

Çukurova tarihinin yıpranmış sahifelerine güzel bir aydınlık veren bu rapordan 7 - 8 ay sonra ; öteden beri bu davayı güden Götse de Amerika arkeoloji mecmuasında kısa fakat çok etraflı bir makale ile kazandığı davanın beraatini gösteriyor ve Hitii hiyeroglifleri ile mih yazıları arasında güzel ve değerli bir Etüd neşrediyor. Bunun üzerine pek eski olduğu zannedilen ( Kilikya ) adı iflas bayrağını çekiyor.

Şimdi Çukurovanın mükemmel ve medeni bir Eti ülkesi olduğunu bir defa daha kuvvetle seziyor ve dirilmek sırrına mazhar olan ( Kızvatna ) ile başbaşa kalıyoruz..



Edebi Tetkikler :

# Tokadî Zade Şekip

( 2 )

Ali Hâdi Okan

Divan edebiyatında tarih, harflerinin cümlesi veya bir takımı ebçet hesabile cemolunduğu zaman mecmuu bir vak'anın senesini gösteren arap harflerile yazılmış beyit veya mısralardan terekküp eden manzum parçalara denir. Bunlar ekseriya kıt'a şeklinde yazılmakta olup tarihi tam, tarihi güher ves... gibi nevilere ayrılmaktadır. Zeytun zade Remzinin yazdığı tarih te küher nevinden olup mısraındaki noktalı harfler ebçet hesabile cemi ve yekûnundan üçüncü mısraında gösterilen bir rakamı tarh olundukta Şekibin öldüğü 1351 arabî yılı meydana çıkmaktadır.

Tokadî zade Şekip tabiatla eşi bulunmayan nev'i şahsına münhasır bir şahsiyetti. zengindi.

Babasından oldukça emlâk ve akara tevarüs etmişti. Fakat hesabını bilmezdi. Kendisine verilen her hangi bir vaz feyi alacağı maaşla ölçer, daima verilen maaşı çok, hizmeti az gördüğü için kendisine teklif olunan bütün vazifeleri redederdi. Eli açık, merhametli ve âlicenâptı. Düşenin yardımına koşar, her kese eyilik etmekten zevk alırdı. Borçluları kendisini görüp te müteessir olmasınlar diye onların karşısına çıkmaz, rast geldiği yerde onlardan kaçardı. Bu suretle servetinin bir kısmını bu uğurda harcamış, ve giriştiği ticaret işlerinde de muvaffakiyet gösterememek yüzünden külliye'li zararlara düşer olarak gelirinin günden güne azalmasına ve bu hal son zamanlarını muzayaka içinde geçirmesine sebebiyet vermişti.

## Dudakların Şiiri

Sait Toramana

*Uçları birbirile gizli gizli öpüşen  
Bu bir çift penbe hilâl, güzellik gözlerinden  
Fısıldarken ince bir şirin müziğini,  
Dolduruyor ruhuma bütün istediğini !  
Hep bunlardan duyulur güzelliklerin sesi,  
Hep bunlardan dinlenir aşkın yüksek bestesi.  
Bu bir çift penbe hilâl, şirin dudaklarıdır..  
Penbe bir gülün kopmuş canlı yapraklarıdır!.*

**Celâl Sahir Muter**

Rivayet olunduğuna göre bir sene Şekip ticaret yapmamıştı. Bir gün kendisine rastlıyan merhum şair Eşref, Şekip seni tebrik ederim, bu sene beş yüz altun kazanmışsın. demiş. Şekip hayretle Eşrefin yüzüne bakmış, hâyır bu sene ticaret yapmadım demiş. Bunun üzerine Eşref : evet; işte ticaret yapmadığın için kazandın ya. cevabını vermiş. Bu suretle Şekibin her sene yaptığı zararlara telmihan temas eylemiştir.

Tokadî zade pederinden kolayca mühim bir servete tevârüs etmiş ve Yahya Hayatî Paşanın kızı ile de evlenince serveti fazlalaşmış olduğu için nefsinde çalışmak lüzumunu hissetmemişti. Bu itibarla küçük yaşta cidal sahasına atılmak ıztırasında kalmayan Şekip bittabi atıldığı ticaret hayatında beceriklilik ve başarı gösterememiştir.

Bu sebeplerden dolayı çalışmayı itiyat edinmeyince kendisini büsbütün şiir ve hülya arzusuna kaptırmış ve güzel sanatlardan gıda almağa başlamıştır. Artık çalışmadığı için yüksek zekâsı da en umulmaz şeylerin tetkikine girişmiştir. Güzel bir kızın insanın bahtını bile kara eden güzel gözleri, ruhları okşayan müstesna teraveti dururken, Şekip, bu güzelin etrafında pervane olan âşıkların rekabet ve kıskançlık yüzünden yekdiğerile olan mücadelelerini düşünür, günlerce müteessir olurdu. Bu hal onu bedbiniye sevk etmiştir. Mamafi Tokadî zade her kes gibi değildi; her kes gibi düşünmezdi. Bu işde yaradılışın büyük bir tesiri vardı.

Şekip çok mütevazidi. Kendisine üstad diyenlere kızardı, çok zarif ve her kese karşı çok mültefitti. Kimsenin incinmesini istemezdi. Alâyişten, debdebeden daima kaçardı.

Şekip rüyaya çok inanırdı. Tesadüf eseri olarak her gördüğü rüya da aynen hakikat olurdu. Bir gece ilk çocuğu Kemal bir servi ağacı altında kazılmış mezarını görmüştü. Aradan çok geçmeden Kemal hastalanarak öldü. İntiharından yedi sekiz ay evvel yine bir gece rüyasında oğlu Nasırla kendisinin yan yana kazılmış mezarlarını görmüştü. bu da hakikat oldu.

Şair üstad Hüseyin Avni kitabında Şekip için : ( Hayatı matemî bir hava, hüzünlü bir hazan içinde geçmiştir. Onun feryat ve enini yarasalar yaşatan karanlık gecelerde ölüm ve felâket saçan baykuşların iniltisinden farklı değildi. İnce bir

hisle elemli tefekküratını terennüm ederken kalbinin derin köşelerinden kopup gelen nevhaları, arâmını, huzurunu selbediyordu. Hiç şen olamıyordu, her an Azraili çağırıyordu ) der. Ne kadar doğrudur . Evet Şekip son gününe kadar Azraili çağırılmış, ve intihar etmekle gelmeyen Azrailin inadını kırmıştır .

### ŞEKİBİN EDEBİ HAYAT VE HÜVIYETİ:

Şekip klasik edebiyat üstadlarından olmakla beraber yeni cereyanlarla sadeliğe doğru adımlar atan yeni edebiyatın da rehberlerindedir . Aynı zamanda bu edebiyat güneşi feyizli nurunun dalgalarını İran semalarına kadar aksettirmiştir. Fars dilindeki tebliğ kuvveti çok yüksek olan Şekip; Şeyh Sadinin kabrine konmak üzere bu dille yazdığı



**Tokadî zade Sekip**

şaheser kitabe ile İran milleti münevverlerinin kalplerini teshir etmiştir. Bir çok münevver şahsiyetler onun kudretli kaleminden muavenet görürlerdi . Merhum Süleyman Nazif bile müşkül zamanlarında onun irfan hazinesine müracaat ederdi. Şekibin edebî şöhretinin lâayık olduğu yüksek mevkie çıkamayışı onun alâyişten kaçınmasından ve ifrata varan tevazuundan ileri gelmiştir. Bununla beraber Tokadî zadeyi sanatkâr şahsiyetine büyük şrefler bahşeden mümtaz bir salâhiyet ve vukuf ile edebiyat hareketlerinin başında görüyoruz. ( Şulei edep ) ve ( Zilal ) mecmualarını çıkardığı vakit hodgâmlıkta muallim Naciden ayrılmak suretile ona has eda ve ruh ile fakat onda olmıyan tevazu ve faziletle memzuç bir mahviyetle gençlere

rehberlik etmiş ve onlara edebiyatın kavait ve inşasını talim eylemiştir. Neşredilmek üzere kendisine gönderilen en kıymet - siz manzum parçaları o icazkâr kalemile tashih eder, vezin ve kafiyesine düzen verdikten sonra mecmuasına koyardı. Nevhe - veslik çağlarımda yazmağa özendiğim manzumelerin üstadın kudretli tashihinden geçtikten sonra ( Zılal ) mecmuasında neş - redildiği vakidi .

Şekip; eserleri okunabilen edebiyat mensuplarının manzu - melerinde, şiirlerinde gördüğü hataları açık bir ifade ile söyle - mezdi . Yalnız ( ben sizin yerinizde olsam bu mısraın kafiyesini şöyle yapardım veyahut şu satırı şöyle yazardım ) der ve bunun için de türlü türlü özürler dermeyan ederdi, kimsenin hatasını yüzüne vurmazdı. Üstad bu zarif hareketlerle gençlerde uyanan edebî zevki kuvvetlendirir, az zaman sonra onların heyecanlı kalplerinde mevcut edebî hislerini pürüzsüz bir üslûp ile ifadeye muktedir olmalarını temin ederdi. Bu suretle Şekip; müstait gördüğü bir çok gençlerin yetişip tanınmasında amil olmuştur . Fadılı muhterem üstad İbnülemin Mahmut Kemal son asır Türk şairleri nam eserini telif ederken üstad Şekipten de istiane eyle - miştir . Benim ve diğer İzmirli genç şair arkadaşlarıımın bu eserde yer almaları sırf Tokad zadenin büyük kadirşinaslığıın - dan doğan yüksek himmet ve delâleti ile olmuştur.

Tokadî zadeyi 1931 yılı martında İzmirde edebiyat cemı - yeti reisi olarak görüyoruz. İzmirde edebî inzibattan mahrum bir surette devam eden muvazenesiz neşriyatı muvafık bir şekle koymak ve kalem sahiplerini birbirlerine tanıttırmak g<sup>z</sup>yesile bir araya gelen bu topluluğun fahrî reisliğini şimdi Trakya Umumî Müfettişi olan Vali General Kâzım Dirik deruhte etmişti. O sırada Ankaraya gelen İngiltere Hükûmeti Kral sarayı şairi ( Mayısfelt ) madamıyla İzmirde uğramış, Valinin delâleti ile Edebi - yat Cemiyeti ile de temasa gelerek İzmir münevverleriyle tanış - mıştır. Mister Mayısfelt Londraya döndüğü zaman Edebiyat ce - miyetine fotoğrafını göndermiş ve İzmir münevverlerinin kendi - sinde bıraktığı yüksek intibai yazmıştır. Cemiyetin mevcudiyet - inden haberdar olan İstanbul Darülfünun edebiyat fakültesinden bir gurup da o sırada İzmirde gelerek cemiyetin misafiri olmuş -

( Gerisi 26 ncı sayfada )

# Cennet ve Cehennem

*Adana : 19 — Nisan — 1937*

İşte ; bütün cemiyetlerde ismi başka , yeri başka, fakat manası bir, sebebi bir olan mefhum ... Cennet ve Cehennem...

Düşündünüz mü bilmem ; bu mefhum nasıl doğdu ? nasıl yaşadı, nasıl yaşayacak ?..

Hayale kapılmak fenadır derler ... Zaten hayal fenalığa düşmüş insanların, bedbahtların, sefillerin , bu vaziyetlerinden kurtulmak için daldıkları rüya değil mi ?

Cennet ve Cehennem de bu şekil bir rüya ve insanların daldıkları bir hayal olamaz mı ? Evet bir rüyadan bir hayalden başka bir şey değil, onu ne dinciler yarattı ne de Allah söyledi . . .

Onlar , mühim bir insan kitlesinin yarattığı bu hayâli şeyi bir yere yerleştirerek daha hakiki bir şekle sokmağa çalışmışlardır...



*Nasıl bir gül dalında solarsa yavaş yavaş,  
Bir menekşe nasıl ki ellerde can verirse  
Soluyor içerimde en tatlı emellerim'*

*Ve bir serdar önünde nasıl eğilirse baş'  
Allaha karşı kullar nasıl vecde gelirse,  
Öyle bağlandı kalbim ve kavuştu ellerim.*

*Bir mabede kalbolan kalbinin kapısını  
Açtıysen de artık bir tatlı huzur bulsam,  
Ben de burda tapayım sana lâayık bir kulsam*

**E. R. GÜLEY**

Cemiyetin tekâmülü fertlerin yükselmesi neticesi olmuştur, buna rağmen fertlerin hepsi aynı nisbette yükselememiştir. İşte cemiyet içinde her ferdin aynı seviyede olmaması ve bunun doğurduğu sonuçlar insanın hayale kapılmasına meydan verir. Şöyle ki : hayatta diğerleri gibi yaşyamayan , istediği şekilde mesut olamayanlar hayattan zevk alırlar mı ? diğer mesutların, daha fazla hakka malik olanların yanında yaşamak isterler mi ?

## G Ö R Ü Ş L E R

Böyle olunca beşeriyetin hemen ekserisinin kendisini mahvetmesi lâzım gelmez mi ? Fakat niçin kendilerini öldürmeyip, hayatın işkencelerine katlanarak yaşıyorlar ? İşte bunların cevabı yine hayâl, yine rüyadır... Dünyada bulamadığı şeyleri bir yerde, başka bir dünyada bulmak hayali .. O dünya ise Cennet değil mi ?

Ah ; yalnız bu olsa, yalnız kendi isteklerine kavuşmak olsa, daha iyi yaşayanları , daha mesut olanları kıskanmak olmasa ne olurdu !.. Hayır, insan ; istediğine malik olunca yahut ta oldum zannedince fikri rahat etmez.

Yakından engel olanları, kıskandıklarını, kendisinden daha fazla hakka sahip olanları cezalandırmak, onlardan zalimcesine intikam almak ateşle yanar .. Ve bu kudreti hayatta kendisinde bulamayınca yine hayale , yine rüyaya dalar ve Cehennemi yaratır ...

Ne olur, ne olur insanlarda şu acımak ve merhamet olmasaydı ... fakat heyhat ... Allahın bütün insanları mahrum etmediği yegâne şey bunlardır. İntikam için Cehennemi tasavvur edenler, hemcinslerinin aradaki çektikleri azabı görmekten, hissetmekten mütevellit bir nedametle merhamete gelirler ve onları kendi yuvaları olan, bin bir çiçekle, rengârenk kuşlarla , perilerle, hurilerle, ağaçlarla , sularla, mukaddes ruhlarla süslediği cennete kabul etmek lûtfunda bulunurlar.

İşte hayal ve en büyüğü, en ebedisi ve en ezelişi ... Bu hayal ölür mü hiç ? şüphesiz ki hayır .. Çünkü : beşeriyetin hemen ekserisi, her yerde, her cemiyette, dün de, bu gün de sefilidir, yarın da sefil ve bedbaht olacaktır.

ZAHİT GÜNGÖR



ÇUKUROVADA :

# Etili Şairler..

— II —

( İMDADÎ )

Yazan : TAHA TOROS

Geçen sayıdaki yazımızda Etili şairler için umumî bir mukaddeme yapmış ve Tarsuslu Şair İmdadînin de bir şiirini neşretmiştik.

Bu sayımızda da İmdadînin elimize geçen defterinden seçtiğimiz şiirlerinden bir ikisini bulunduracağız.

1908 yılında 48 yaşında ölen İmdadînin asıl ismi ( Ali ) dir. Fakat şiirlerinde "İmdadî,, "İmdat,, " İmdadî Baba ,, gibi mahlaslar kullanmıştır. İmdadînin bu müstear adı muhitimizde o kadar tanınmıştır ki asıl isminin Ali olduğunu bilenler bile pek azdır.

\* \* \*

Tarsuslu Ali İmdadînin elimize geçen küçük bir defterde müteaddit şiirlerine rastlamaktayız. Bu "Cönk,, kırmızı kalemle yazılmış olup şairin oğlu "Cudi,, tarafından üç yıl evvel bana hediye edilmişti.

Bu defterde İmdadînin sevdiği ve muasırı bulunduğu diğer halk şairlerinin de şiirleri mevcuttur . Ekseriyetini Adanalı Selâmi ve kazancı Necati ile Kayserili Himmetin ve oğlu Remzinin şiirleri teşkil etmektedir.

Şayanı dikkat olan bir noktada aynı defterin içerisinde «Devranî» nam müstearıyla bir ermeni papasının da şiiri mevcuttur. Gerek devranî ve gerekse Selâmi , Necati ve Himmeti hakkında yapacağımız tetkik ve tahlilleri ayrıca okuyucularımıza sunacağız. Şimdilik İmdadînin tasavvufî şiirlerinden seçtiğimiz parçaları okuyalım :

*Dillerim nutkeylesin yekta kelâm olsun da gör  
Meclisi rindanede dosta kıyam olsun da gör*

*Can feda kılmak işimdir rahı şahın aşkına  
Senin için ruzuşeb haramı olsun da gör.*

*Ver haber hicran şahına kendime yar eyleyim  
Vaz geçem zevkı safadan her derdi kâr eyleyim  
Dembedem efganiyle ahiyle zar eyleyim  
Şeydayı bülbül misali suphuşam olsun da gör.*

*Gamle ülfet bulmuşuz mamurumuz olmuş harap  
Gedalık bir karar etti ahımdan kıldı hicab  
Dinle bir bir söyleyim sen cem et eyle hesab  
Kaydetme defterine derdim tamam olsun da gör.*

*Bir kere eyle temaşa yad olan dünyayı bil  
O zalim kemendin çün düştüğüm davayı bil  
Bihaber olma âşıktan döktüğüm kimyayı bil  
İmdadînin efkârı bu aşka devam olsun da gör.*

İmdadînin zamanında Tarsustaki arkadaşları da şairlik tasarlamışlardır. Ve hatta İmdadîye hicviye yazarak göndermişlerdir. Şair İmdadî buna şu cevabı vermiştir.

*Münafık dillerin söyler yorulmaz  
Şairin sözünden meraklanırsın  
Kırk kızana benzer kalbin durulmaz  
Köpekler arasında çanaklanırsun.*

*Sözümde kabul etme var ise noksan  
Geveze dilliden olurmu arslan ?  
Tenhaya çekil de ol bir kahraman  
Üstad huzurunda çiraklanırsun.*

*Kuzum söyle nedir senin efkârın  
Şairlik çetindir değildir kârın*

*Yekûnu vezinsiz bütûn eş'arın  
Her mecliste böyle pataklanırsun.*

*İmdadînin vazifesin sürme el  
Şairlik taslamak senin harcın değil  
Kalfa olmak için kalk yanıma gel  
Belki bu sayede ırmaklanırsun.*

## K o ş m a

*İnsanlık şöhreti kalkmış yüzünden  
Rengin neden solmuş limon gibisin  
Arif olan elbet anlar sözünden  
Zincirden boşanmış mecnun gibisin.*

*Aşkın deryasında durmadan kayna  
Bir külâh giymişsin istersin ayna  
Ben defî çalayım sen de kalk oyna  
Alemi güldüren maymun gibisin.*

*İmdadî ezelden erdi hitabe  
Niçin iman etmedin aziz kitabe  
Kaumi kâfir gibi gark oldun haba  
Musaya kasdeden firavn gibisin.*

## K o ş m a

*Mürşidi Kâmiller gûşetsin sözüm  
Mecalsiz tutulan işi iş saymam  
Nahak yere kızıl kan dökse gözüm  
Çeşmimden akan yaşı yaş saymam.*

*Kalbime aşk dökersen atar rengi  
Madeni iyiye bilir mehengi  
Her mimar yerine koymazsa sengi  
Binaya gelmeyen taşı taş saymam.*

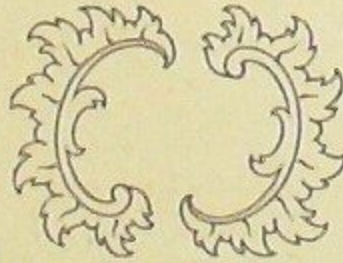
*Sertaç olmaz kuzum ateşten terlik  
Ehli dil olanlar gezmeli birlik  
Hiç şahin olur mu kafeste keklik  
Avcusu olmıyan kuşu kuş saymam.*

*Küşad oldu imdad gülşen içinde  
Yazıldı deftere irfan içinde  
Yad olan bir iki yaran içinde  
Üçü, dördü bilirim beşi beş saymam.*

İmdadınin daha bir kaç şiiriyle Tarsus kolerası münasebetiyle söylediği uzun destanı ve şiirlerine nazaran edebî tahlini gelecek sayımızda sunacağız.

— Devam edecek —

Taha Toros



# "Gobineau,,nun İrk nazariyesi

— Geçen sayıdan —

Yazan : M. NACI ECER

Bütün bunların güzel neticeler olduğunu inkâr etmiyorum, sanat, asil ve halis edebiyat dünyası kan karışmalarının neticesidir. Bu karışmalarla adı ırklar ıslah edilmiş ve asilleşmişlerdir. Bunlar alkışlanmaya değer çok iyi şeylerdir . Küçük ırklar büyümüşler fakat büyükler de aynı tesirle alçalmışlardır . Bu hal

ise öyle bir kötülüktür ki bunu hiç bir şey ne telâfi ne de tamir eder. Mademki etnik karışmaların lehinde ne varsa bunları sayıp doküyorum, bunlara örf ve adetteki, itikatlardaki, hele ihtiras ve temayüllerdeki husule gelmiş bulunan incelik ve yumuşaklıkları da ilâve edeceğim. Fakat bunlar o kadar arızî istifadelerdir ki ve melezeleştirme sayesinde hiç bir işe yaramıyan, hiç işlenmemiş siyasî dedelerin çocuklarından bu dedelerden daha değerli bir avukat , bir doktor , bir tüccar çıkarılabildiğini

## Unutulmuş Adam'a satırlar

Pek çabuk unuttular ; seni kimse anmadı  
Bilki bu gün toprağa biraz daha yakınsın..  
Ve şehrin lâmbaları senin için yanmadı ;  
At o gülleri artık başkaları takınsın..

Silik bir gölge gibi çekil git uzaklara..  
Ne dal dal koku getir , ne omzunda renk taşı  
Mevsimler yaprak yaprak dökülür ayaklara  
Havada parıldılar, yerde ümit gözyaşı..

Yarın senden hakirdir koştüğün süs ve yaldız  
Dikenli bir tac gibi çiğneyip gururunu  
Bir gün, içinde seyret karanlığın nurunu :

— Ne dudağında küfür, ne bakışlarında kin-  
Dünyanın en son ve tek insanı kadar hazin,  
Dünyanın en son ve tek insanı kadar yalın z..

**Suat Sallıh Asral**

de bilmekle beraber itiraf etmiye mecburum ki ibtidai Hindistanın Brahmanları, İlyadın ve Şehnameni kahramanları İskandinavyanın muharibleri... Bütün bu sonradan ortadan kalkmış en güzel ırkların o kadar azametli timsalleri, insanlığın çok asil ve çok

parlak inikâsını belirten bütün bunlar medeniyetin, yükseklik ve büyüklüğün — bugünkü zamanın melezleşmiş hem de yüz defa melezleşmiş sekencesinden daha aktif ve daha zeki — amilleri idiler bununla beraber onlar da tamamile hâlis değillerdi. Ne olursa olsun beşer ırklarındaki mürekkeblük tarihî bir haldir. Bu vaziyetin belli başlı neticelerinden biri de her tipin iptidai karakterlerinden büyük bir kısmının bir nizamsızlık içinde atılmış bulunmasıdır. Birbiri ardından yapılmış melezleşmeler sonunda yalnız kusurların şiddetinin azaldığı değil fakat bu melezlerin birbirinden ayrırıldıkları ve çok defa birbirine zıd bir hal aldıkları görülmüştür. Beyaz ırk menşinde zekânın, güzelliğin ve kuvvetin imtiyazına malikti, diğer ırk tenevvularile birleşme neticesinde güzel fakat kuvvetsiz, kuvvetli fakat zekâsız, zeki fakat çirkin ve uyuşuk melezler karşılaştı. Beyazlar, beyaz kanından mümkün olan çoklukla fazla kan biriktirmiş olan milletete — birdenbire değil fakat birbiri arkasından olan birleşmelerle — beyazlara has olan imtiyazları artık veremiyorlardı. Bu fazla kan çok defa etnik unsurlarda zaten mevcut olan karışıklığı ve bulanıklığı arttırmaktan başka bir şey yapmıyor ve müstesna yaradılıştan bu bulanıklığı artıran en büyük kısmından başkasını muhafaza edemiyor görünüyordu. Mademki her tamamlanmış bir karışama derecesi diğer unsurlarla bir akrabalık tesisinden başka yeni bir tipin ve hususi fakültelerin inkişafını mucip oluyor, o halde görünüşteki bu gayri tabiiik kolayca izah edilir. Bu cinsten bir me dana geliş serisine diğer unsurlar da gelip katılırlarsa Bu heyeti umumiyeiyi ahenkleştirmekteki zorluk ortaya bir anarşi çıkarır ve bu anarşinin arttığı nisbette melezi meydana getirecek unsurun iyi, en zengin ve en bahıtlıları değerlerini kaybederler. Sırf öteki unsurlar içinde bulunduğu için bu en iyi unsur da önüne geçemeiyeceği fenalığı artırmış olur. Gerçi ihtilâtlar, bazı kayıdlarla, insanlığın bütün kütlesi için elverişli ve o kütleyi yükseltilerirlerse de yükseltip ve asilleştirme bizzat bu insanlığın zararından başka bir şeyi mucip değildir. Çünkü bu ihtilâtlar insanlığın en asil unsurlarını aşağılaştırıyor, zayıf, gevşek ve hakir bir hale koyuyorlar. Vakıa bir sürü hakir mevcudları orta adam haline sokmak böyle bir istihalede parçalana parçalana kanı fakirleştirmiş, bozumuş olduğu için pek de şerefli olmıyan bir

## (Seyhan)

Eğer ; yanan bir kalbi seyretmek isterseniz Seyhana geliniz. Mehtaplı bir gecenin sessizliği altında yanan ve yandıran yakan bir kalbi görür ; nağmelerini işitirsiniz.

Eğer ; " Aşk ,, denen şeyi tatmak isterseniz Seyhanı benim bu gece seyrettiğim gibi seyrediniz ; onu tatmış olursunuz.

Eğer ; onun her âşık gibi ağladığını bilmiyorsanız, bir gece ay ışığı altında dinleyiniz.

Eğer : sevgilinizle en güzel dakikaları geçirmek için yer bulamıyorsanız mehtaplı bir gece Demirköprüde yanan ve ağlayan Seyhanın her şeyine kapılır, duyarak ve onun olarak seslerine karışın, yeter!..

Seyhan, Çukurovanın ahıyla yanadursun ; ben yandıkça..  
Seyhan, ağlasın. Ağlamak, duymak ve duyurmak oldukça..  
Seyhan, aksın gitsin ; bu gecelerin koynuna esir oluca.  
Seyhan, beni de ağlatsın onsuz ona baktıkça..  
Ne çıkar ben de ağlıyayım bu sesin arkasından.

Abdurrahman Selcuk

unsur haline girmiş bulunan asiller ve şehzadeler ırkını saklamaktan daha iyi olduğu kabul edilse de ibtilâtların hiç arkası kesilmediğinden bu felâket böyle sürüp gidecektir .

Büyüklerin zararına olark ortaya çıkmış bulunan orta adamlar birbirleriyle birleşerek yeniden orta adamlar meydana getirirler, gittikçe bayağılaşan bu birleşmeler Babil karışıklığına benzeyen bir karışıklık doğurur, bu tam zaaf ile neticelenerek cemiyetleri hiç bir şeyin önüne geçemeyeceği ademe sürükler . İşte tarihin bize öğrettiği şey. O bize gösteriyor ki bütün medeniyetler beyaz ırktan doğmuştur, bu ırkın yardımı olmaksızın hiç bir şey mevcut olamaz, bir cemiyet bu ırkın yarattığı asil gurubu kucağında sakladığı nisbette büyüktür ve parlaktır. Bu asil grub da nevin en maruf bir şubesindedir. Bu hakikatları aydınlatmak için dünyada hüküm sürmüş olan medeniyetleri sayıp sıralamak sonra da onları incelemek kâfidir, bunun listesi de uzun değildir. )

( Gerisi var )

# Hars Komitesi

## VE OKUL

Halkevimiz Çukurova mintakasının çok mühim bir meselesi üzerindeki çalışmasını okullara da yapmak istedi. ve bunu bir zaruret bildi. Hastalığı kökünden kaldırmak isteğinde bulunanlar için bundan kestirme bir diğer yol da düşünülemez.

Eski idarenin yanlış bir zihniyeti ve büyük bir suçu yüzünden kendimizden ayrı sandığımız, bu gün katışık bir Arapça konuşmak bahtsızlığında bulunan soydaşlarımızla aynı kandan olduğumuzu, önce genç nesle ulusal ve ilimsel bir hakikat olarak tanıtmamız ve onların ruhlarında en ufak bir şüphe bile bırakmamız lâzımdır. Bu genç ve gürbüz kanı kazandıktan sonradır ki millî varlığımızın geleceği için, en doğru bir güvenli yol açmış oluruz .

Bununla beraber Öğretmenlerin Halkevi toplantısındaki konuşmalarından da cesaret alarak bu gün bu meseleye, okul sahasında halledilmiş gözile bakılabileceğini söylemek isterim . Çünkü bu günün ilkinden yükseğine kadar bütün mekteplerindeki gençliğin en çok öğündüğü ve en çok sevdiği tek kelime kendi adımızdır. Onların yolsuzluklarına karşı bir Türk çocuğunun bu şekilde hareket etmeyeceğini, böyle düşünmeyeceğini söylemek, onlarda en mukaddes duyguları incitilmiş insanların zıttıraplarını yaratıyor. Demekki bu gün adımızı; gençliğin millî, ahlâkî terbiyeleri üzerinde tesirli bir silâh olarak kullanabilme çağındayız .

Zaten uzun yıllardanberi de hiç bir sınıf, hiç bir teneffüs-ane mevzuumuz olan yabancı bir dilin iğrenç kelimelerini işitmemiştir . Bu cumhuriyet mualliminin en hassas bulunduğu bir noktadır .

Yalnız okulda böyle hareket eden, böyle düşünen bilhas- sa ilk ve orta çocukları acaba mahalle ve evlerinde nasıl bir

hava içindedir. İşte asıl düşünülecek ve önem verilecek nokta burası. Çok yazık ki burası mektebe hiç benzememektedir. Oradaki dil, âdet, inanış bam başkadır. ve çocuk her gün iki muhit değiştiriyor demektir. Biz, mektep dışında bu kötü hava içinde yaşayanların azlığı ile seviniyoruz .

Fikrimizce okul ve komite mesaisini bilhassa mahallede birleştirmeli, kuvvetli propagandalarla onlara katışık arapçayı, aykırı âdet ve inanışları unutturmağa çalışmalıdır. Komitenin bu hususta esaslı tedbirler aldığıını işitiyoruz. Her öğretmen de, ders saatının bir kaç dakikasında elde edeceği fırsatlarla çocuklarına bu milli hakikatı anlatmağa, onları mahalle ve evlerinde müessir rol oynayabilecek bir hale getirmeğe çalışırsa dert kısa bir zaman içinde oldukça hafifletilmiş olur. Muvaffakiyet, çocuğun günlük hayatında içine girdiği bu iki muhitten birinin kuvvetlendirilmesi, diğzerinin zayıflatılmasındadır . Okul kuvvetlendirme, komite zayıflatma vazifesini yüklenmiş demektir. İleride bu çalışma tabii olarak köylere doğru yürüyecektir .

Çocuklara bu duygu verilirken onları yalnız Türk adı altında birleştirmeyi asla unutmamalıdır. Ortaya Eti Türkleri, Oğuz Türkleri gibi bir esas koyarak yürümenin yalnız ilklerde değil, orta okullarda bile aksi tesirler yapacağına ve hastalığın başka bir nam altında devam edeceğine kaniiz .

*Halil Okan*



MANİLER

*Entarisi limeden  
Leke etmişsin geymeden  
Beni yaktın yandırdın  
Ondördüne girmeden.*

*Ayva dalı yerededir  
Yar eviniz nerdedir  
Eler ne derse desin  
Gönüller bir yerededir.*

*Ne kadar cicisin sen  
Bir dizi incisin sen  
Sana canım diyemem  
Canımın içisin sen*

*Sarı ketenin eni  
Çok sararttın kız beni  
Gün geçer gönül geçmez  
Elbet sararım seni*

*Bahçede marulumsun  
Sözüme darılırsın  
Gözlerim göre göre  
Ellere sarılırsın*

*Keten gömleğim yensiz  
Kararın yoktur dinsiz  
Koynuna yılan aksın  
Nasıl duruyon bensiz*

*Yüzüğüm var al kaşlı  
Sevdiğim hilâl kaşlı  
Gelip gelmiyeceğinden  
Haber ver belli başlı*

*Su gider bendi bilir  
Güzeller fendi bilir  
Selâm söylen yarime  
Gelmezse kendi bilir.*

*Pençereden bakıyor  
Elvan şeker satıyor  
Benim yarım yok gibi  
Bana çalım satıyor*

*Karşıdan nazlım gelir  
Pembe beyazlım gelir  
Seviyorsam ben sevdim  
Ele ne lâzım gelir.*

*Karanfil ocak ocak  
Topladım kucak kucak  
Alacoksan al beni  
Yoksa eller alacak*

Toplıyan,  
Zülfikar Ortaç

## Tokadî Zade Şekip

— 13 ncü sayfadan artan —

lardır. Fakat bu hararetli hareket ve çalışmalara nihayet nazar değdi. Ankarada Hakimiyeti Milliye gazetesinde Behçet Kemal imzasile çıkan bir makale Üstad Şekibin edebiyat cemiyetinden ayrılmasını bir az sonra da cemiyetin infisahını mucip oldu. Genç şair Behçet Kemal bu makalesinde Tokadî zade Şekibe hücum ediyor, edebiyat cemiyeti mensuplarını şiddetle tenkit ediyordu. Makale de hulâsatan şöyle yazılmıştı :

( Yeni nesli inkâr edenlere karşı parlak bir ümit olarak İzmirde gösterilen edebiyat hareketleri ne kadar hazin bir akibete uğradı. Buna hazin demek için reislerinin şahsı değil, edebî hüviyetini nazarı dikkata almak kâfidir. Sanatta yenilik yapan, inkilabın edebiyatını yaratmağa çalışan, sanat çerağına pervane olmak isteyen gençleri öyle yanıp bitmiş bir mumun etrafında çırpınıyor görmekten daha hazin bir akibet var mıdır ? Tokadî zadede ne mümtaz bir sanat tezi, ne de kuvvetli bir şair kalemi var. O, daha bir kaç sene evvele kadar Süleyman Nazife nazireler yaparak kendisine üstad arayan, ağarmış saçlarına rağmen henüz üslûp tarzı takarrur etmiyen bir heveskârdır. İşgal gören İzmir toprağında can olsaydı çoktan silkinip sizi atardı. Genç arkadaşlar; yazıklar olsun size ... Sanatı vahi ve tufeyli bir şey olmaktan kurtaramıyacaksınız. İçinizde hiç birinizde yaratıcı tek bir kudret yoksa bizim gibi dağınık olmağı tercih ediniz. )

Varlığını yeni cereyanlara, millî edebiyata vakfetmiş olan velûd şair Behçet Kemal, divan edebiyat ve şairlerine olan hincını mütevazı Tokadî zadede denemek istemiş, millî edebiyata olan müfrit aşkından doğan heyecanla İzmir Lisesinde okurken tanıdığı üstad Tokadî zadenin değerini hiçe indirmeğe, yenilik cereyanları bahasına onu harcamağa kalkmıştı. Bu makale zaten dünyasına küsmüş olan Şekibi çok meyus etmişti. Bu neşriyat-tan galeyana gelen İzmir gençliği biaman hücumlarla harekete geçti. Fakat Şekip buna razı olmadı, neşriyatı durdurarak henüz sen bir heveskârsın diyen şaire kendisi şu cevabı vermiştir. Burada alçak gönüllülüğün bütün incelikleri, faziletin çok yük-

sek ve nazik esrarı görülüyordu : ( Ben üstad değilim, bu üstad kelimesi ismime ilâve olunmakla mağdur ediliyor, ben sönmüş bir mum da olabilirim. Cenabı hak Behçet Kemal bey şeklinde doğan yeni edebiyat güneşini zevalden mahafaza buyursun ve onun şaşaaası muhitimizin hududunu aşarak başka iklimlere de dağılsın. Ne yapalım, edebiyat yolunda henüz emeklemeğe başlamış bir yavrucaktan da ders almak kitabı mukadderatımda yazılı imiş.) Şekip klasik bir edebiyat şairi olmak itibarile uslûp ve felsefesi belki bu günkü neslin anlayacağı tarzda değildi . Fakat ömrünü edebiyata ve gençliğe vermiş, Neşidei vicdan, Huzuru hilkatta ve Derviş sözleri gibi yüksek eserleriyle mevcudiyet göstermiş, başlı başına bir Şekip felsefesi yaratmış olan Tokadî zadeye bir heveskâr demek elbette kadirnaşinaslık olurdu. O, ... heveskâr olsaydı koskoca bir Kültür Bakanlığı Şekibi üstad tanıyarak ona Darülfünun edebiyat fakültesi Profesörlüğünü teklif etmezdi. Yeni nesil şairi âzam Abdülhak Hâmidin dilinden de anlamaz. Fakat Hâmid öldüğü zaman cenazesine onyediy milyon ağladı. Ona gösterilen alâka, yapılan tören meydanda ... Eger velûd şair Behçet Kemal maksadı inkilâp edebiyatı yapmak idiyse bunu Şekip vasıtasile de yapabilir, ve daha ağır başlı bir kalemle Tokadî zadedden bunu istiyebilirdi. Fakat bunu yapamadı. Şekip edebiyat kitaplarında eski tesannu lisanile yazılmış olan bahisleri cumhuriyet nesline anlayabilecekleri bir tarzda ve sade bir ifade ile yazmak taraftarı idi. Buna muvaffak olamadan gözlerini kapadı. Hulâsa Tokadî zade Şekip bir âlemdi. Böyle bir iki makale ile değil yüzlerce ciltlik kitaplarla anlatılamıyacak kadar koskoca bir âlem ... Ne yazık ki kadri bilinmeden çorak yerde akıp gitti ...

## Doğmıyacak Hafidime

Tokadî zade Şekip'ten

*Her vade aldanıp düşme ümide ,  
Çocukca her söze inanma yavrum !  
İdrâke darbeler vuran vaide  
Dünyalar kansa da sen kanma yavrum!*

Boyun eğme birden hükmü kazaya ,  
Kolayca yanaşma babı rızaya ,  
Bir iki tel kır da fırla fezaya,  
Yalınız bir renge boyanma yavrum !

Büyük bir hünerdir temellük, riya ,  
Huzuru selbeder insandan haya ,  
Ahireti bilmem fakat şu dünya  
Yalanla doludur boş sanma yavrum !

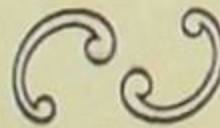
Düşün kimler için cennettir zemin,  
Kimlerindir şekva, teessür, enin,  
Derlerse Hüdadır doğruya muin  
Tebessüm ediver ; utanma yavrum !

Kâm almak istersen bezmi emelden  
Maâretler göster çalıp her telden ,  
Gafletle maksadı kaçırma elden ,  
El, etek öpmekten usanma yavrum !

Yekrengin hasmıdır yer de, sema da ,  
Her ne yapsa geçer ömrü belâda ,  
Rengârenk olanlar erer murada  
Yalınız bir renge boyanma yavrum !

Eyiye, kötüye uymalı mizaç ,  
Onunla bulursun derdine ilâç ,  
Fazilet dediğin çürük bir ağaç ,  
Sen ona aptalca aldanma yavrum !

Felâketler vardır derin duyguda ,  
Aklü mantık gibi belâdır bu da ,  
Üç günlük ömrünü geçir uykuda  
Elinden gelirse uyanma yavrum !



Adanada çıkmış kitaplar' mecmualar  
ve gazeteler

"AYETLER,, (1)

Münasebetile ..

Bilgilerin hepsini birden kucaklamağa çalıştığı devir-  
lerlerden insan çok uzaklaşmıştır. Hadiseler arasındaki se-  
beplere ve münasebetlere göre ilim tasnif edilince ve sayı-  
sız asırların sonunda iş bölümü ortaya çıkınca bilgi âlemin-  
de derin bir ihtisas hakim olmağa başlamıştır. İhtisas devri  
açıldıktan sonra da tabiata daha yakından nüfuz etmek im-  
kânı hasıl olmuş fakat buna mukabil insan dimağı her saha-  
da gelişen terakki yığını altında ezilmeğe ve bucalamağa  
mahkûm kalmıştır. İptidai cemiyetlerin tanrılar ve kahra-  
manlar çağında bu cemiyetlere rehberlik eden ferdler bu  
cemiyetlerin fikir mahsüllerini ve en gözde olan sanatlarını  
şahıslarında toplamış olan müstesna insan hakimiyyetlerine  
sed çekti, ihtisas daireleri içinde zümreler birikmesine yol  
actı. Çok defa bu zümreler birbirinin işinden ve dilinden  
anlamaz oldular. Homerin efsane ve trrih vakalarını nazım  
dilile şehir şehir anlatmağa çalıştığı devirlerde, Firdevsinin  
Pers tarih ee ananasını vezin ve kafiye ile tesbit ettiği, Os-  
manlı şairlerinin şehzadelerin sünnet düğünlerini " Silki  
nazma ,, çektikleri zamanlarda, daha yakınlarda meselâ Fik-  
retin şiir yoluyla gençliğe ahlâk ve yurd severlik dersleri  
verdiği ve Akifin saltanatın inhilâlindeki sebepleri cami kürsü-  
lerinden haykırdığı günlerde şiirden anlamak için uzun sü-  
rekli ve yorucu bir çıraklık merhalesinin geçirilmesine pek  
lüzum yoktu. Biraz fikir kültürü olan biraz da ( Efail ve te-  
fail ) ekzersizi yapmış bulunan herkes bu sözlerle kastedilen  
şeyi pekâlâ anlardı. Bu fikirlere de ancak nazım şekli altında  
rastlamanın verdiği bir tecessülle daha yakından alâka duyar,  
eğer bu sözler okuyucunun pek dışta kalmış ve kaba tema-

(1) Ayetler, ikinci basılış. Adana. Seyhan basımevi : Arif Nihad Asya

yüллерinden birini ve hele " Aşk ve muhabbet „ meyelân-  
larını gıcıklarsa şiir de fonksiyonunu tamamlamış addolu-  
nurdu. Sayılamıyacak kadar çoğalmış olan bilgi şubelerinden  
herbiri kendi sahasını sınırlandırdıktan ve o sahada derinleş-  
meğe ve hususileşmeğe koyulduktan sonra bu sahalara ara-  
sında birbirile münasebet de gittikçe nezaket kesbetmiştir.  
Bunlardan biri artık ötekinin içine destursuzca girme-

ğe, orada el çabukluğu yapmağa pek cesaret edemez oldu.  
Şiir, ilim ve sanat telâkkisinin daha iptidai devirlerinden  
arta kalan bir zihniyet ve itiyadla ve belkide okuyucunun  
daha kolay bir yoldan daha çabuk bir zevke erişmeyi iste-  
mesi yüzünden, hele bizde, yakın zamana kadar hendini  
her sahaya el uzatan bir kudrdte farzetti. Yirminci asır  
madde âleminde olduğundan daha fazla fikir ve duygu âle-  
mindeki değişikliklerin şahididir. Bu değişiklikle insan züm-  
relerinden bir kısmı daha raffine bir hal alınca onları kıcık-  
lamak, onların iç âlemlerine girmek zorlaştı bu âleme gö-  
türecektir vasıtalarına daha çok incelik ve kıvraklık verebilmek  
lâzım geliyordu, ruhun karanlıklarına ineceklerin bir kelime  
ile artist olmaları icabediyordu.

Sünbüllüzade Vehbi İnkına İnkına nazım dilile lügat kitabı  
zarken ne böyle dar bir ölçü ile lügat yazılmıyacağını lü-  
gatçı hatırlatır, ne bu sakat ve boş bir yoldan giderek lügat  
öğretmenin manasızlığına pedagok müdahale eder, ne de  
şiirin böyle bir maksada alet olarak kullanılmasından  
şair sinirlenirdi. Nazım da, lügatçı da Pedagok da, şair de  
bu işten hep memnundurlar. Misalin el işçiliğine tatbiki me-  
seleyi daha açık olarak izah eder.

Şiir de öz ve halis şiir sanatı haline gelmek için dai-  
resi dışında birçok semtlere el atmış, kütlenin başka bilgi-  
lere baş vurarak kazanacağı vasıfları kendi gayretile ver-  
meğe çalışmıştır. Efsane, tarih, örf ve âdet, ahlâkı pedagoji,  
akaid hülâsa ferdi cemiyete intibak ettirmek ve onu zama-  
nının telâkkisine göre olgunlaştırmak veya muayyen hedefle-  
re götüren kamçılayıcı ve kaba menfatçı bir yol içine sok-  
mak işini şiir üzerine almıştı. Halbuki onun rolü zaten ol-

gunlaşmış bir zümrede çokluğun benimsediği düşünce ve duygu şekillerini aşmış bulunan ferdleri diğer ilimlerin gi-remediği biraz karanlık, biraz müphem iklimlere götürmek bu iklimlerde görülen ekzotik şeyleri ona sezdirmek, onu meşur ve mahsûs âlemin kandırmayan monoton çerçevesinden çıkarıp ona bir yeni teheyyüç kaynağı hazırlamak şeklinde de telakki edildi. Bu hal duygu âleminde aceba bir aristokrat sınıfı yaratmak veya fazla hassasiyeti eksantirikliğe kadar giden bir zümre türederek şiiri de bunlara mı inhisar ettirmek demektir ? Belki. Eğer böyle ise kadroyu kırmaktan, muhafazadan değil, hazzeden insan dimağı için bu durum önüne geilemiyen bir neticedir. Fakat muhakkakki halis şiir ihtiyacı böyle bir kaynağa yaklaşmak arzusu ile başlar. Biraz müphem, biraz karanlık ve dolambaç olmıyan, içinde gezerken hangi hedefe gittiğimizi, önümüze neyin çıkacağını önceden bildiğimiz vadiler bize heyecan denilen ve kolay kolay elde edilemiyen bir iç sarsıntısı verebilir mi ? İçimizde bu tatlı sarsıntıyı yaratmak işini güzel sanatlar üzerine almıştır. Resim bunu boya ile, müzik sesle, halis şiir de kelimelerle temine çalışıyor..

Divanlarımızın ne biçim manzumelerle başlayıp ne çeşid nazım şekilleriyle bittiği malûm. Edebiyatı cedide şairlerinde " Mecmuai eşar ,, larını hemen hemen fasıllara ayırmak, her parçaya bir ad koymak âdet olmuştu, Çünkü bunların telâkkisi halis şiir telâkkisi değildi. ( Ayetler ) de gözlerine, susan kalp, İnönü, Ben... falan filân gibi başlıklar altında malûm ve muayyen mevzulara işaret eden kılışeler bulunmadığına hayret etmemelidir. ( Bu kitabı neresinden açarsanız ilk sayfa orasıdır. ) Çünkü gözünüzü nerde açsanız sizce meçhul, biraz müphem, biraz karanlık bir âlemdesiniz, nereye baksanız sizin için yeni, görülmedik ve mahsûs âlemde raslanmadık belki biraz tezadlarla dolu fakat muhakkak olarak normalin dışında sihirli ve tılsımlı bir kâinat içindesiniz. Bu kâinat içinde siz bir şey öğrenmeye ve anlamağ değil, zihninizde muttasıl çarpışan ve tazelenen te-dailerle bir şeyler sezmeğe ve kavramağa terkedilmişsinizdir. Bu itibarla bu âlem uyuşturucu, gaşyedici veya hayvanî sevki ta-biileri kamçılaman müşahhas, kaba bir âlem değil, yorucu, bazan

sinirlendirici fakat her an dikkate mecbur eden ve benliği gerinleştiren mücerred ve biraz yakalanması güç bir dünyadır, Sanat hazzını verişi de böyle oluşundadır. İşte şurada bir pınar şırıltısı, ötede bir çağlayan.. Beride bir uçurum, karşıda bir zirve.. bir an için karanlıkta boğulmuş, bir zaman sora bir ışık tufanına garkolmuşsunuzdur. Şimdi kanmıyan ruhunuzda gerilen bir hamle ile gözünüzün altındaki bir peyzajı uzaktaki bir seraba feda ettiniz, Biraz sora ucsuz bucaksız bir çölde kaldığınızı zannetmişken önünüze birden bire bir lâle bahçesi açılmıştır. Hülâsa ihtimaller, değişiklikler ve tezadların tam kucağındasınız. Eğer müteamil olan bir idrakin ve ağırbaşlı bir mantığın, mütevasıt seviyeli ve tenakuz mebdeinin ışığı ile hareket eden her zihnin yakalayabileceği silsilesinin bir ucundan yapışabilseydiniz sizde ne hayret kalacaktı, ne heyecan.. O uc sizi birbir arkasına sıralanan sebeblerle makul olan neticeye götürecekti. Lâkin burada iş böyle değil. Burada mutavassıt hadler lüzumsuz ve bayağı görülmüş, çevik bir zihnin işlemesinde birer safradan başka bir şey olmıyan yardımcı elemanlar yolun ortasından temizlenmiştir. Bunun için teviller, tefsirler ve ihtimallerle kıvranıyor ve yoruluyorsunuz ve en son pek emniyetli olmayın bir istihracın yardımına atılarak bulduğunuz bir teselli köşesinde baş dönmenizi şüphe içinde ve hâlâ devam eden bir araştırma dalgınlığı ile gidermeğe çalışıyorsunuz. Sizi yoran bu baş dönmesini arzu da ediyorsunuz. Çünkü istiyorsunuzki meşhud ve malûm olan âlemin dışında biraz gayri meşurun derinliklerinde kalasınız, sınırlı bir yaşayışın, çerçiveli bir duyuşun ötesinde benliğiniz biraz da nizamsız bir sendelemenin meçhullükleri arasında nasib arasın. Hududunu aşmak ve kalıbının dışına çıkmak.. Souk ve mutlak bir mantığın kuru ve kısır neticelerinden sıkılmış olmak.. Bir ruhun bir bunalışa ve bu bunalıştan sora da çırpınarak programsız bir maceraya atılmağa ne kadar ihtiyacı vardır. Ölçülü ve hesablı bir zihin faaliyeti bizi ilme götürür, sanatsa zekâyâ kanad takar. Kanatlanan zekâ reelden uzaklaşır, esir tabakalarında, bulutlar arasında ve muhakkak realite içinde yaşıyanlarca garip addedilen bir diyarda dolaşır. Fakat elimizden tutup bizi böyle bilinmedik ve belki rüya halinde sezilen ve istenen iklimlere götüren, orada bizi bir tedaiden ötekine, bir tered-

detten diğere birakan, bizi her adımda korkulu fakat her halde tatlı bir titreyişe terkeben kalemin ne kuvvetli bir artist olması lâzım geleceği düşünölsün, normal duruşlardan nekadar bıkmış olduğu göz önüne alınsın..

Arif Nihad Asya şarkı, garbı, eskiyi, yeniyi mükemmelen incelemiş bir üstaddır. Harcı âlem olan telâkkilerden bıkmasaydı çoklarına garib gelen böyle yeni bir yolda yalnız başına gidemeyecek ve kendi tabirile ( sigarasının dumanlarına püf diye kalabalıkların suratına üfle ) miyecekti. B.linen mıntikalarda durup dialendikten ve ordaki kaynakların doya doya içtikten sonra bilinmiyen mıntikalara emniyetle girmek cesaretini kendinde buluyor, bir yabancıyı götürüp heyecanla o iklimde gezdirmek tekniğini de biliyor. Kültürsüz amatörler ve hesablı yaşıyanlar ne Arif Nihad Asyanın arkasından gitmeğe özenmeli ne de onun göstermek istediği âlelâde bakmağa, taşıdığı mutad telâkkilerden sıyrılmadıkça, cesaret etmelidir. Göz kararmaksızın derinliklere bakılamaz, basamaklarda ekzersis yapılmayınca da yükseklerle çıkılamaz. Artist dimağının bu şekildeki işleyişinin kelime halindeki tesbitine siz sempolizm, sürrealizm, kübizm adlarından birini takınız. Bunun ehemmiyeti yoktur.

Bu ergin ve olgun artistin ifade vasıtası olan Türk dilindeki müstesna güzellikse başlı başına tahlil istiyen ayrı bir mevzudur.

*Naci Ecer*



## Adana Halkevinde

## B İ R A Y

15 Nisan — 15 Mayıs

18 Nisanda Asri Sinemada Karacoğlan gecesi yapıldı. Dağıtılan matbu programa göre hareket edildi . Karacoğlan araştırmalarında büyük bir payı olan Yalman Yalđın ( Ali Rıza ) şairin hayatını hülâsa etti. Kendi buluşlarını söyledi. Belkis Zincirkıran, eserini iyi görüşlerle, duyarak ve duyurarak anlattı.

Sıtkı Avcı ile eşi Vasfiye ve oğlu Sadık Avcının , arkadaşı ve talebesi Zıyanın sazlarındaki , sözlerindeki sanat kudretile Karacoğlan dile getirildi.

Ali Iboş ve Hakkı da hem kendilerine, hem Karacoğlana alkış topladılar.

Sazcı ve okuyucu Ahmet Ceyhan, Hasan Tekin , Ahmet Torun, Ali Kıvrak , Kır İsmail gecenin mahalli rengini temine muvaffakiyetle yardım ettiler.

Aşiret kadını Hasibe teyzenin söylediği masal orijinal numaralardan oldu.

Hasan şahin kavalla ince bozlaklar çaldı.

Kız lisesinden Muhsine, Erkek lisesinden Orhan , Öğretmen okulundan Çoban şairden seçilmiş parçaları güzel , duygulu bir okuyuşla okudular.

Raşit Binözün, Arif Asyanın, Hâdi Okanın , Celâl Sahir Muterin ve şair hakkında bir kitap sahibi olan Zihni Ardıcın ağzında Karacoğlan canlandı.

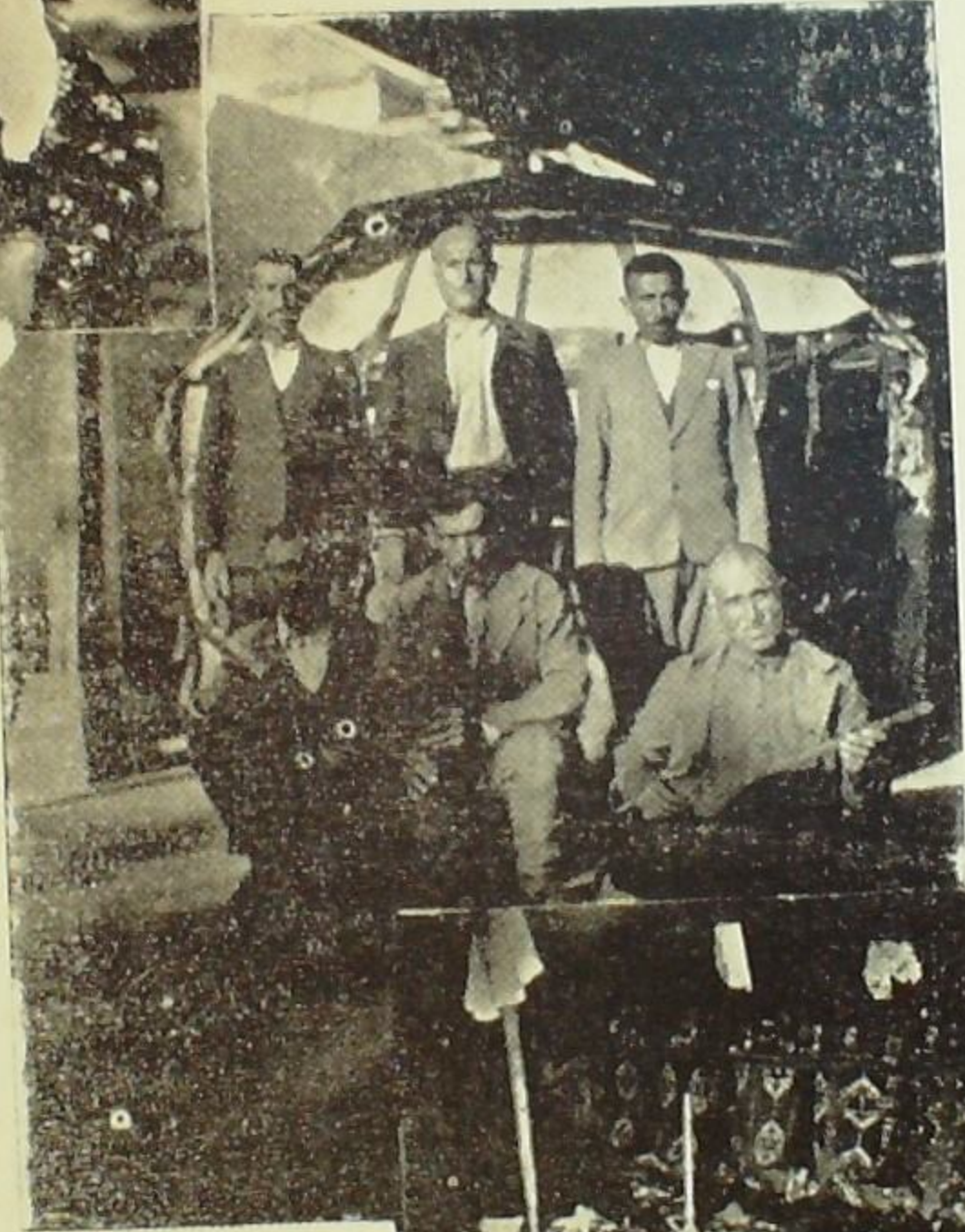
Güzel başlıyan gece lzzetin kuvvetli sazı ve Aziz'in kuvvetli sesile güzel bitti.

Askeri, Saz şairi, müzisyeni, hâkimi, muallimi, talebesi sahne karşısında olduğu gibi sahnede de Karacoğlan için birleşmiş bulunuyordu.

Karacaoğlan Gecesinden  
intibalar :

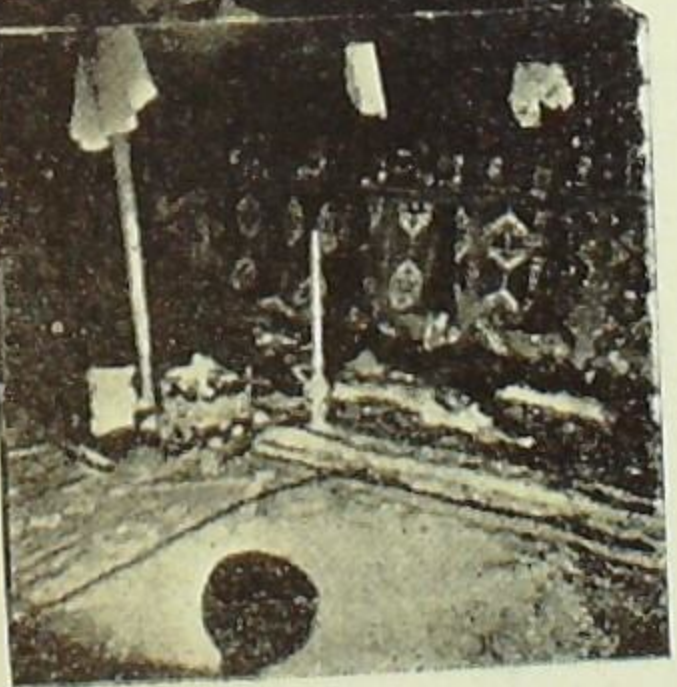


*Hasibe Teyze*



*Sazcılar*

*Karacaoğlan gecesinin fonu  
olan Türkmen çadırı*



21 Gecesi Hâmid [Tarhan büyük bir saygı ile anıldı. Hakkı, Reşad Atakan, Muhiddin, Hikmet, Âdil, Bekir, Niya-zi, İsmail, Enver elejilerle ve ayakta dinlenen marşfüne-]



## *İdare heyeti üyeleri*

Ön sıra soldan : Naci, İzzet, Başkan Safa, Hâdi, Süleyman.

Arka sıra : Ömer, İsmail Hakkı, Coşkun, Necatî.

brle Hâmidin yasını canlandırdılar . Belkis Zincirkıran Fatma mersiyesi Makberin ilk parçalarını Hâmid mersiyesi halinde derin teessürle ve kuvvetle okudu.

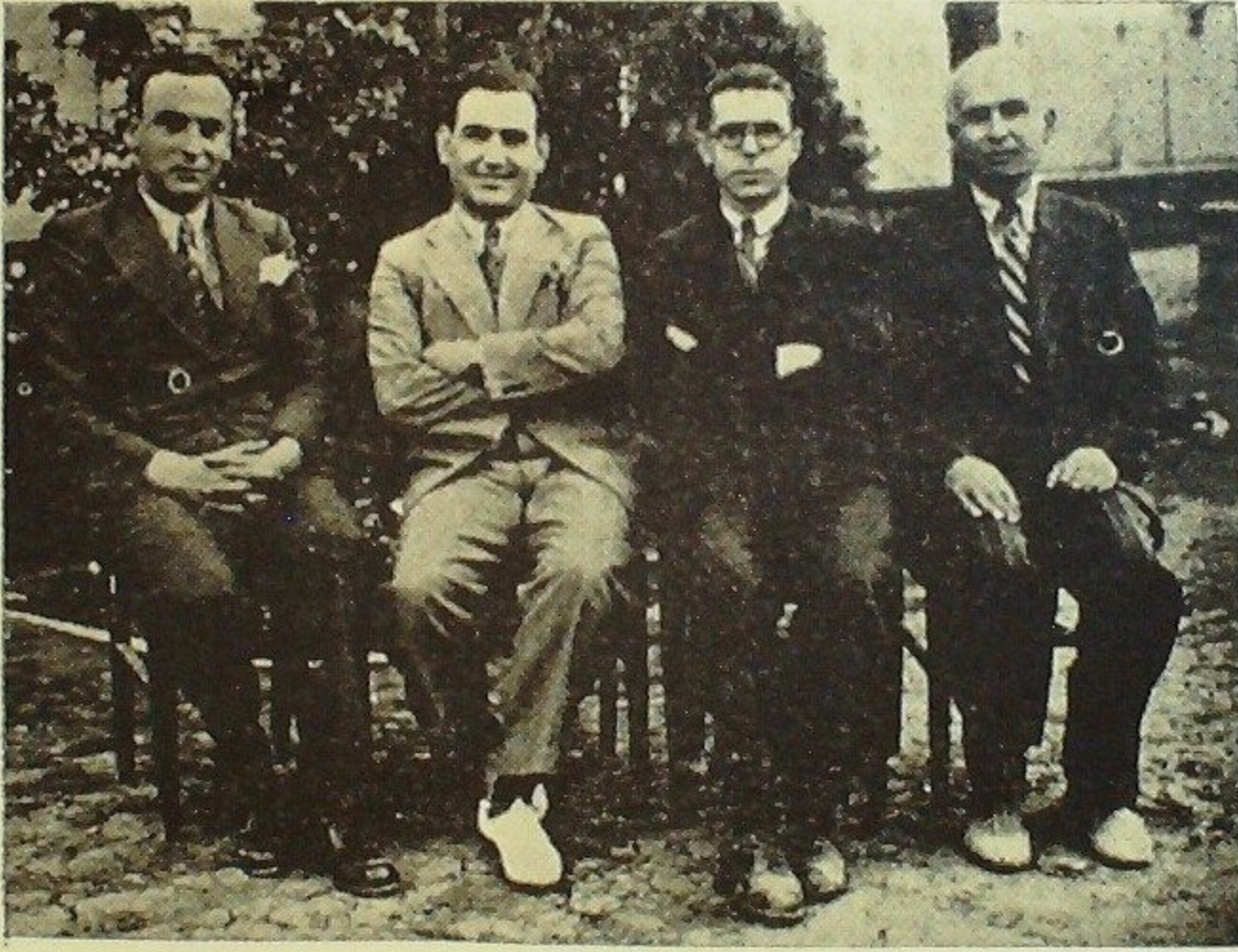
Merhumun, Hâdi Okan hayatını anlattı ve ölümünden doğan büyük teessüre hakkile tercüman oldu.

Taha Toros şairin ihtimamla toplanmış duyulmadık noktelerini tatlı tatlı söyledi. Arif Asya , eserleri hakkında tesbit edilmiş intibalarını ve şairden Nakâfi ve Tabut parçalarını okudu.

Celâl Sahir Muter mersiyei içli ve derin bir oku-

yuŐla, RaŐit Binöz Davalacironun ' dalgalara hitabını bu parçaya çok yakıŐan bir coŐkunlukla okudu.

Nakâfinin okunuŐundaki mûbalâgaya rağmen Hâmid gecesinin yurdda yapılmış Hâmid geceleri içinde en mükem-mellerinden olduğu sôylenebilir. Dinleyiciler Şairin haya-tını da, eserlerini de, nûktesini de, sôyliyenlere, okuyanlara ve alanlara çevrilmiŐ bûyûk bir dikkat halinde dinliyordu. Ve mûnekkit Feyzullah Sacid iki gûn sonraki derin tenkidi için harıl harıl not alıyordu.

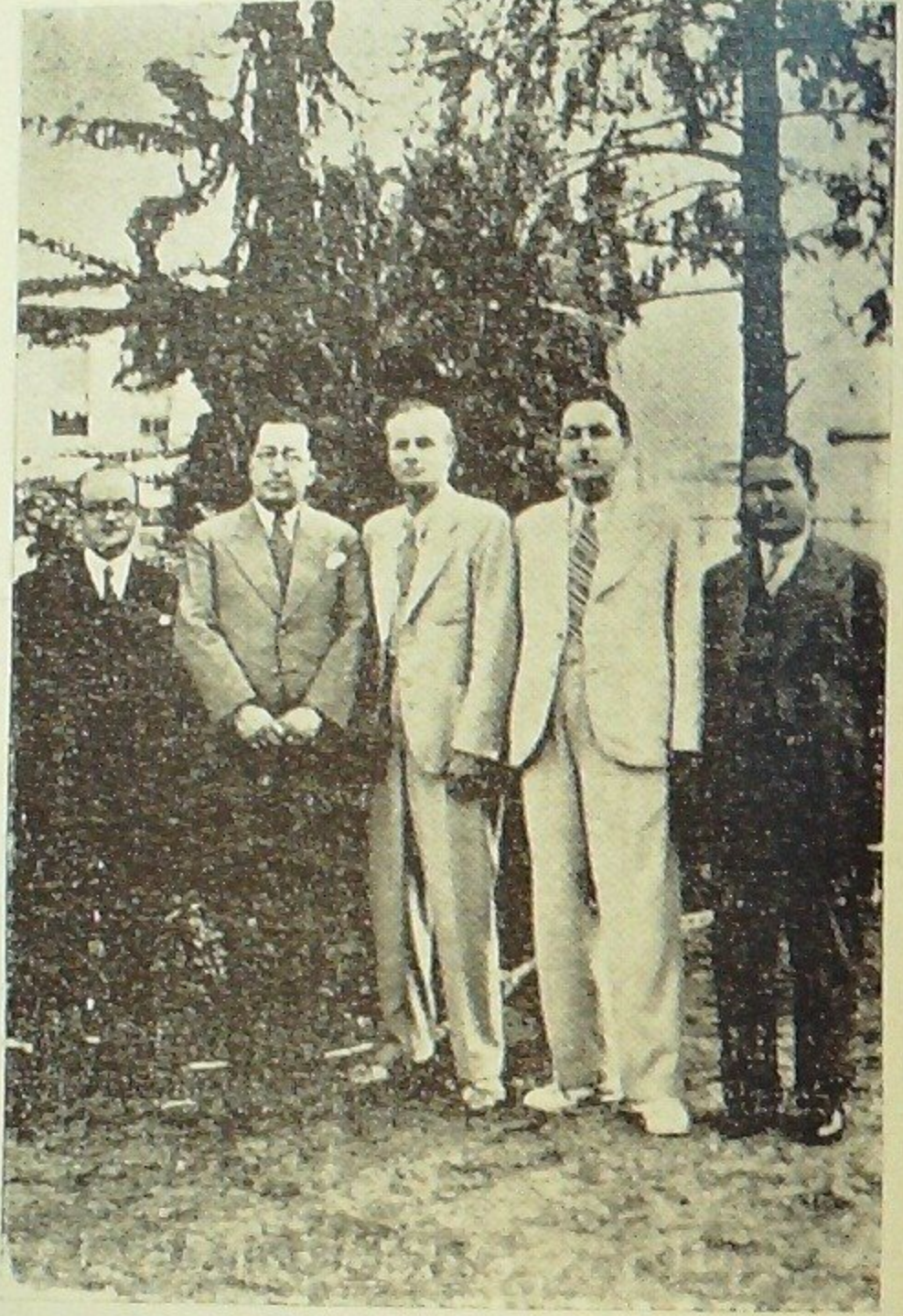


### *Dil Edebiyat Tarihi Komitesi*

Soldan : Halit, Hâdi, Arif, Vasıf.

23 Nisanda millî hakimiyet gecesi ev orkestrasının istiklâl marŐıyla açıldı. Başkan İsmail Sefa Özler tarihe hatıralarını, hatıralarına tarihi katarak gûnûn değerini canlandırdı.

Erkek Lisesinden Yavuz, E. ôğretmen okulundan Cevdet



### *İctimai Muavenet Komitesi*

Soldan ; Şahap, Ekrem, İzzet, Emin, Hulûsi.

Orta okuldan Şevki şiirler okudular.

Doktor Ekrem Baltacı günün aynı zamanda çocuk bayramı oluşundan münasebet düşürerek çocuk bakımı hakkında hayati kahikatlara temas eden çok faydalı konferansı verdi. Orkestra geceyi muziklendirdi .

8 Mayıs gecesi Ziya Gökalp kutlandı. Naci Ecer büyük türkçünün hayatını ve değerini çok olgun bir konferansla dinleyicilerin dimağına sindirdi. Celâl Sahir Muter, Ahlak

## G Ö R Ü Ő L E R

yolunu okudu. Öğretmen okulundan Ferhatla Husam, Kız Lisesinden Zekiye ile iclâl, Erkek Lisesinden Aydınla Halil muhtelif parçalar okudular. Namık Kemaldan küçük Berin Alageyigi dinletti. Hilmi, Uluğ, Hakkı, Bekir, Niyazi parçalar



### *Yayın Komitesi*

Soldan : Nevzat, Vedad, Naci, Kemal  
Belkis.

çaldılar . Enver kendi Anışını çaldı. Vasfiye Avcı, Ziya Gökaltan Sıtkı tarafından bestelenmiş bazı parçalarla



### *Ar Komitesi*

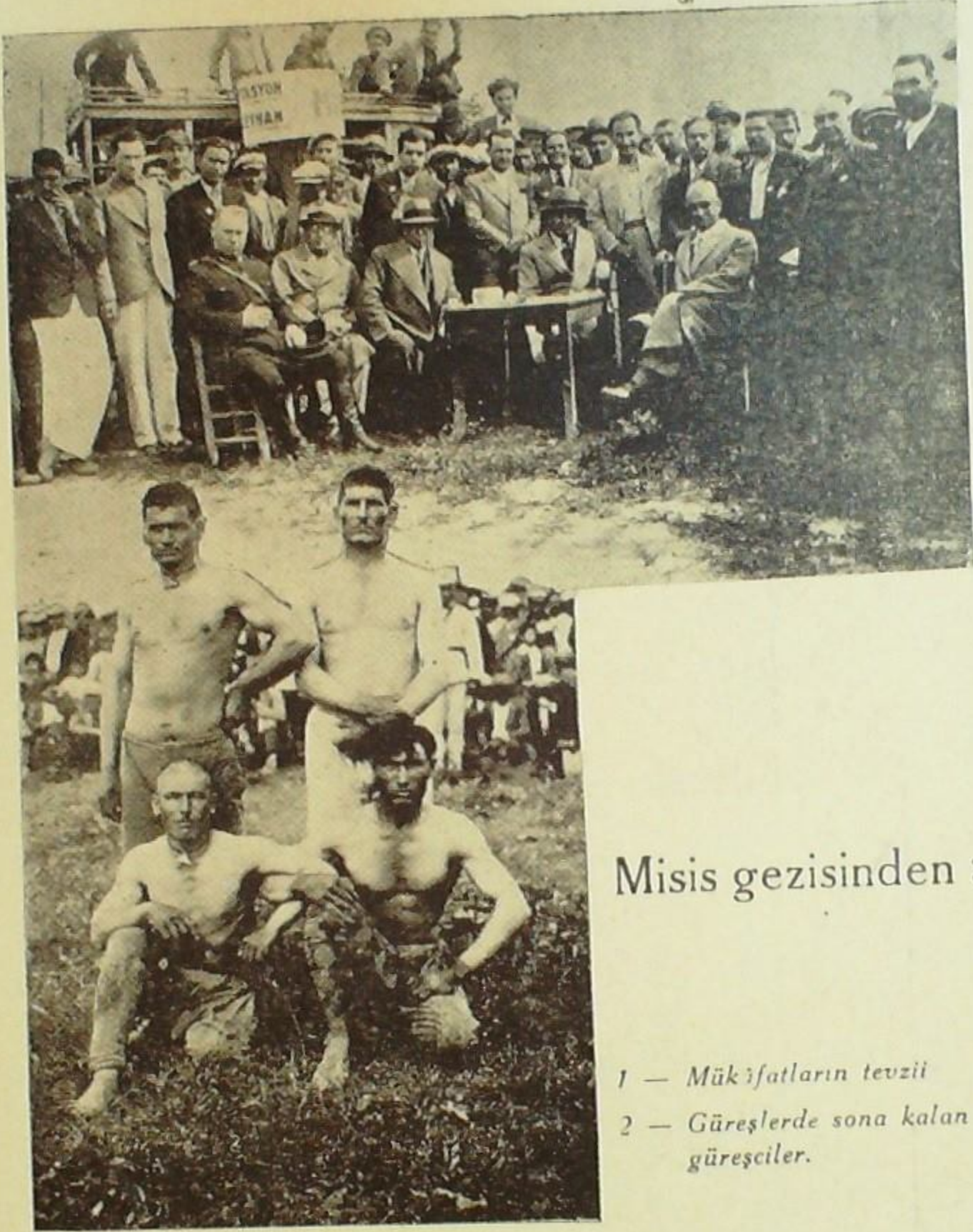
Soldan ; Âdil, İzzet, Hikmet  
Muhiddin

Ninniye, kemanda bizzat Sıtkı Avcının piyanoda Hilminin refakatile söyledi. Dinleyicilerin yeni dileklerle karşılaştı .

9 Mayıs Misise Köycülük komitesinin tertibile 50 kişilik bir otobüs gezintisi yapıldı. Kasabaya onuncu yıl marşı söylenerek ve Bando da çalınarak yaya girildi . Misiste faydalı ve eğlenceli bir gün geçirildi.

Ömer Sanver tarafından Cumhuriyet Hükümetinin Köylüye yardımları kısa ve vazih olarak müşahhas misallerle anlatıldı .

Evvelce verilen haber üzerine Köyden ve Misisten hastalar getirilmişti.



Misis gezisinden :

- 1 — Mükâfatların tevzii
- 2 — Güreşlerde sona kalan güreşçiler.

Bir gün zarfında doktor Ekrem Baltacı 70 Hastaya baktı . 15 Hastanın Adana Memleket Hastanesine nakli temin edildi.

İsmail Hakkı 21 Diş hastasına baktı. ve Diş tedavisi yaptı.

Ebe Semiha ve Belkis 30 Hastaya baktılar. Hastalara

ilâç ta verildi.

Vasfiye Avcı, Mürşide Akyol, Belkis kadınlarla müsa-  
habeler yaptılar. Mürşide Vasfiyenin okuduğu Yemen tür-  
küsünden münasebet düşürerek bilhassa eski askerlikle  
yeni askerliğin farkını anlattı.

Kafilenin spor komitesi mensuplarınca köylüler arasın-



***Kütüpane ve Dersaneler Komitesi***

Soldan ; Ömer, Bekir, Abdülkadir, Celâl,  
Mürşide.



*Köycülük Komitesi*

Önde soldan : Başkan Safa, Kasım  
Arkada : Tefik, İsmail Hakkı, İsmail Burdur.

da tertip edilen müsabakalardan tahammül koşusunu Misisten Mustafa oğlu Hüseyin kazandı ve bir saat aldı.

Sekiz kişinin iştirak ettiği güreşler çok heyecanlıydı. Acıdereden Hasan oğlu Mustafa ile Abdioglundan Mehmet başa kaldılar. Birinci gelen Mustafaya bir saat, ikinci gelen Mehmede bir elektrik feneri verildi.

GüreŐten sonra Vasfiye Avcı Sıtkı Avcının güzel ke-  
manı refakatında güzel parçalar okudu. Köy mektebi çocuk-  
ları Şiirler dinlettiler. Ekrem Baltacı bulaŐık hastalıklar hak-  
kında öğütler verdi.

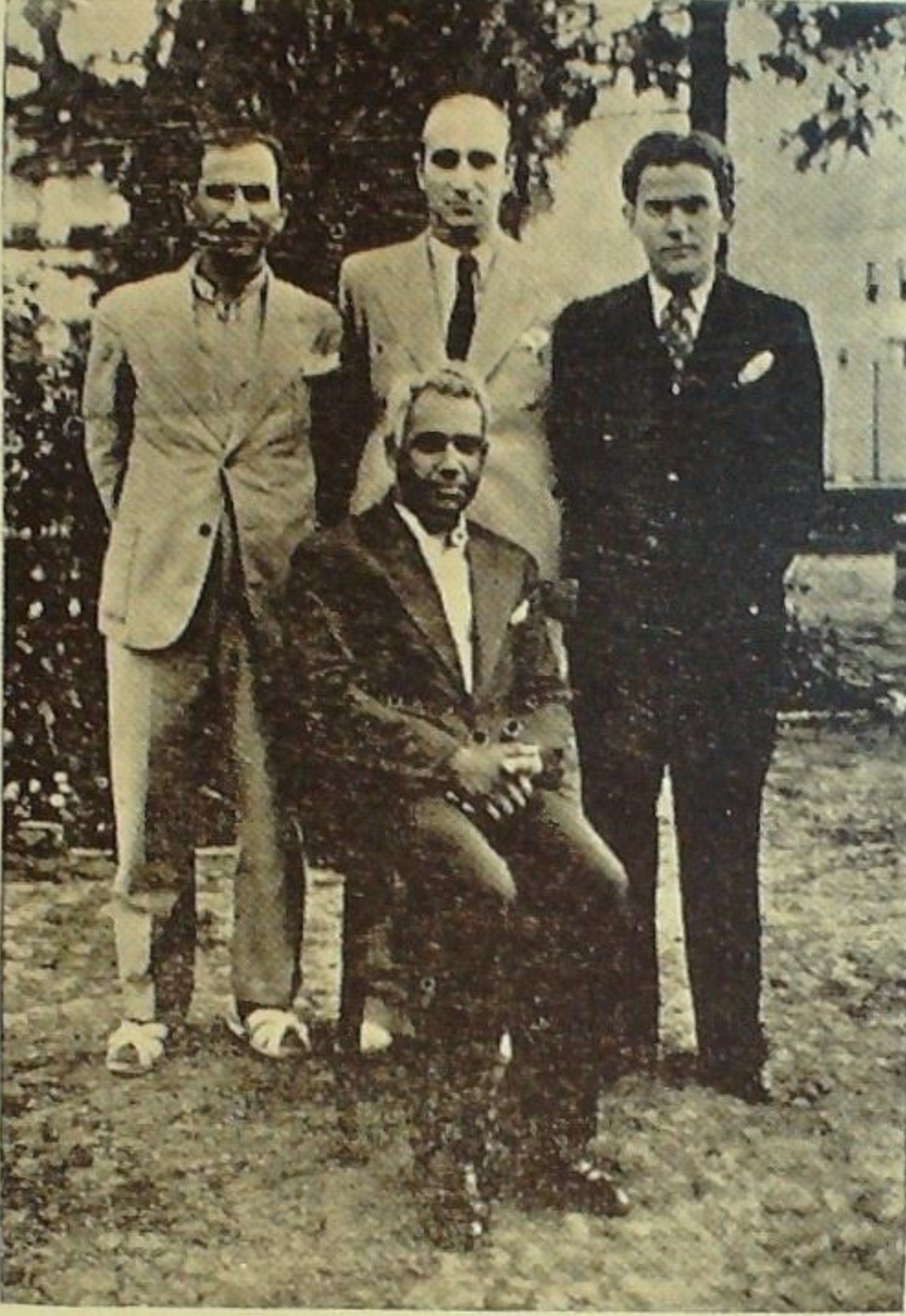
Bizzat İsmail Safa Özlerin başkanlığında hareket  
eden kafile istiklâl marşı söyleyerek Misisten ayrıldı.

Evin bakı yeri faaliyetine devam etmektedir. Tem-



## *Müze ve Sergi Komitesi*

Önde soldan ; Ragıp, Yalman Yalgın, Süleyman  
Arkada ; Mehmet, Mahmut.



### *Spor Komitesi*

Soldan : Cevat, Necati, Mahmut,  
Tahsin.

sil komitesi İtaat ilâmının provalarını müvaffakiyetle yapmaktadır. Ev tarafından tertip edilen Voleybol maçının neticesi alınmış Toros spor şampiyon olmuştur .

Tenis kordunda tenisler devam ediyor. Haziran haftasında tenis müsabakalarına başlanacaktır.

Yayın komitesinin hoparlör neşriyatında Doktor Şükrü

## G Ö R Ü Ş L E R

gebelik hıfzıssıhhası, Süleyman Sergici Borsalar, İzzet Koçak çocuk haftası, Baha çocuk bakımı, Naci Ecer çocuk sevgisi, Arif Asya dil devrimi, Necati Sepici memlekette atletizm, Hidayet Ongan adabı muâşeret, Seyfi kadaastro, Ömer Sanver Eti Türkleri, Belkis Zincirkıran okuma zevki mevzulu konferanslarını verdiler.



*Komiteler toplu bir halde*

Bundan başka Halkevi salonu çocuk balosuna, Hars Komitesinin iki toplantısına, Öğretmen okulu talebesinden karikatürist Kemalın güzel ve şayanı dikkat karikatür sergisine sahne oldu .



Neşriyatı Idare eden : Yunus Kâzım Könlü  
Basım yeri : Seyhan Basımevi